

Høringssvar – forslag om samorganisering av PPT og Fagenheten

Småbarnsteamet (SBT) i PPT Skien støtter kommunens mål om å styrke tidlig innsats, forebygging, inkludering og systemrettet arbeid i barnehagene. Vi ser også flere mulige gevinster ved et tettere samarbeid mellom SBT og Fagenheten, blant annet bedre koordinering, sterkere fagmiljøer og økt kontinuitet for barn og familier.

SBT mener imidlertid at disse gevinstene ikke nødvendigvis forutsetter en full samorganisering. Det avgjørende er hvordan det legges til rette for samarbeid, tydelige roller og ivaretagelse av lovpålagte oppgaver. Vi anbefaler derfor at kommunen også vurderer hvordan målene kan nås gjennom et mer forpliktende samarbeid mellom tjenestene.

SBTs mandat, uavhengighet og rettssikkerhet

SBT har et særskilt lovpålagt mandat som kommunens pedagogisk-psykologiske faginstans. Mandatet omfatter både systemrettet arbeid og individrettede oppgaver, herunder sakkyndige vurderinger når barn kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp. Dette skiller SBTs rolle fra Fagenhetens utførende funksjon.

En eventuell samorganisering kan innebære at SBT og utførende tjenester blir del av samme organisatoriske enhet, og eventuelt at vedtaksmyndigheten organisatorisk legges til samme enhet. Dette vil i så fall representere en vesentlig endring i SBTs rolle og reise prinsipielle spørsmål knyttet til rolleavklaring, faglig uavhengighet og barns og foresattes rettssikkerhet.

Dersom samme organisatoriske enhet skal ivareta sakkyndig vurdering, vedtaksforberedelse og gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp, må det sikres et tydelig skille mellom den sakkyndige funksjonen, myndighetsutøvelsen og den utførende tjenesten. Selv om oppgavene fordeles mellom ulike ansatte, må organiseringen ivareta SBTs faglige uavhengighet og tilliten til de sakkyndige vurderingene.

Dette handler derfor ikke bare om organisasjonskartet, men om hvordan kommunen utøver sitt ansvar etter barnehageloven. Konsekvensene for mandat, rolleavklaring og rettssikkerhet bør derfor belyses særskilt før det tas stilling til en eventuell samorganisering.

Systemrettet arbeid og lovpålagte tjenester

SBT mener det er viktig å skille mellom behovet for å styrke det ordinære tilbudet og behovet for spesialpedagogisk hjelp. Et styrket allmennpedagogisk tilbud og mer systemrettet arbeid kan over tid redusere behovet for enkelte tiltak, men vil ikke eliminere behovet for spesialpedagogisk hjelp for barn med omfattende eller varige behov.

Organiseringen bør derfor ikke bygge på en forventning om at økt systemrettet arbeid i seg selv vil redusere behovet for lovpålagte individuelle tjenester. Kommunen må sikre kapasitet til både et forebyggende og inkluderende barnehagetilbud og den spesialpedagogiske hjelpen barn har rett til. Dersom spesialpedagogene skal bruke

mer tid på systemrettet arbeid, må ressursene være tilstrekkelige til at dette ikke reduserer tilbudet til barn med vedtak.

En samorganisering vil også kunne innebære en større og mer kompleks organisasjon. Det bør vurderes om dette kan føre til økte interne prosesser eller større avstand til barnehagene. SBT har allerede en stor organisasjon, og en ytterligere utvidelse må vurderes opp mot målet om en tilgjengelig og praksisnær tjeneste.

Tettere samarbeid som alternativ

SBT mener kommunen bør utrede om flere av gevinstene ved samorganisering kan oppnås gjennom et mer forpliktende samarbeid mellom tjenestene. Dette kan eksempelvis innebære:

- Faste samarbeidsarenaer mellom SBT og Fagenheten
- Tydelige rolle- og ansvarsavklaringer
- Felles kompetanse- og utviklingsarbeid
- Rutiner for samarbeid rundt barnehagene og enkeltbarn
- Bedre samordning av det systemrettede arbeidet.

Det kan også vurderes om noen spesialpedagoger kan knyttes tettere til SBT for å styrke systemrettet arbeid. Et mulig tiltak kan være å etablere et «lek- og læringsmiljøteam» med barnehagefaglig og spesialpedagogisk kompetanse. Teamet kan bidra med observasjon, veiledning, kompetanseutvikling og støtte til barnehagene i arbeidet med lek, læringsmiljø og inkludering.

SBTs anbefaling

SBT støtter målene om styrket tidlig innsats, forebygging, inkludering og systemrettet arbeid, men mener at sammenslåing med Fagenheten ikke er riktig virkemiddel for å nå disse målene.

SBT ønsker derfor ikke en full samorganisering med Fagenheten. Vi mener mange av gevinstene kan oppnås gjennom et tettere og mer forpliktende samarbeid, med faste samarbeidsarenaer, tydelige rolle- og ansvarsavklaringer, felles kompetanseutvikling og bedre samordning av det systemrettede arbeidet.

En slik modell vil styrke samarbeidet mellom tjenestene, samtidig som SBTs særskilte lovpålagte mandat, faglige uavhengighet og sakkyndige funksjon ivaretas. Det er også viktig at barns og foresattes rettssikkerhet og barnas rett til spesialpedagogisk hjelp sikres.

SBT anbefaler derfor at kommunen ikke samorganiserer SBT og Fagenheten, men videreutvikler et forpliktende samarbeid mellom to faglig tydelige og selvstendige tjenester. Slik kan tjenestene utfylle hverandre og sammen styrke det forebyggende og inkluderende arbeidet i barnehagene, uten at det går på bekostning av lovpålagte oppgaver og faglig uavhengighet.